

SPIS TREŚCI

Przedmowa	9
-----------------	---

CZĘŚĆ I. POJĘCIE I PRZEDMIOT DYDAKTYKI

Rozdział I. Dydaktyka jako nauka	12
1. Etymologia, geneza i znaczenie nazwy „dydaktyka”	12
2. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe	14
3. Przedmiot i zadania dydaktyki	15
Bibliografia	17
Rozdział II. Podstawowe pojęcia	18
1. Uczenie się	18
2. Nauczanie	21
3. Kształcenie	24
4. Samokształcenie	26
5. Wychowanie	27
Bibliografia	29
Rozdział III. Metody badań	31
1. Obserwacja	32
2. Eksperyment	33
3. Testy	34
4. Wywiad i ankieta	35
5. Analiza dokumentów pedagogicznych	35
6. Opracowywanie wyników badań	36
Bibliografia	37

CZĘŚĆ II. PROCES KSZTAŁCENIA

Rozdział IV. Cele kształcenia	40
1. Cele wychowania	40
2. Cele kształcenia ogólnego	44
3. Treść i zakres kształcenia ogólnego	46
4. Cele kształcenia zawodowego	47
5. Próby konkretyzacji celów kształcenia	47
6. Związek celów kształcenia z celami wychowania	50
Bibliografia	52

Rozdział V. Nowożytne systemy kształcenia	53
1. Czynniki determinujące proces kształcenia	54
2. Tradycyjny (Herbartowski) system kształcenia	55
3. Progresywistyczny (Deweyowski) system kształcenia	56
4. Współczesny system kształcenia	60
5. Próby modyfikacji współczesnego systemu kształcenia	63
Bibliografia	67
Rozdział VI. Zasady i reguły nauczania	68
1. Pojęcie zasad nauczania	68
2. Geneza zasad nauczania	69
3. Zasada poglądowości	71
4. Zasada przystępności w nauczaniu	73
5. Zasada świadomego i aktywnego udziału uczniów w procesie kształcenia	74
6. Zasada systematyczności	76
7. Zasada trwałości wiedzy uczniów	78
8. Zasada operatywności wiedzy uczniów	80
9. Zasada łączenia teorii z praktyką	81
Bibliografia	82
Rozdział VII. Metody nauczania	83
1. Rys historyczny	84
2. Klasyfikacja metod nauczania	85
3. Metody oparte na obserwacji (oglądowe)	87
4. Metody oparte na słowie (werbalne)	88
5. Metody oparte na działalności praktycznej	93
6. Metody gier dydaktycznych	96
7. Nauczanie programowane	98
8. Metody nauczania a główne rodzaje zadań dydaktycznych	107
Bibliografia	109
Rozdział VIII. Formy organizacyjne nauczania	111
1. Definicja i kryteria podziału	111
2. Nauczanie jednostkowe	112
3. Nauczanie zbiorowe	113
4. Próby modernizacji systemu klasowo-lekcyjnego	115
Zdolności uczniów jako kryterium modernizacji	115
Treść nauczania jako kryterium modernizacji	116
Tempo pracy uczniów jako kryterium modernizacji	118
Nauczanie grupowe (zespołowe)	119
5. Planowanie pracy dydaktycznej	120
Lekcja jako podstawowa jednostka planowania dydaktycznego	121
Plany okresowe i roczne	123
6. Zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne	126
Bibliografia	128

Rozdział IX. Środki kształcenia	129
1. Pojęcie i funkcje środków kształcenia	129
2. Podział środków kształcenia	130
3. Środki wzrokowe	131
4. Środki słuchowe	132
5. Środki wzrokowo-słuchowe	132
6. Kształcenie multimedialne (Stefan M. Kwiatkowski)	133
7. Kształcenie wspomagane przez komputer (Stefan M. Kwiatkowski)	134
8. Internet (Stefan M. Kwiatkowski)	137
9. Radio i telewizja w pracy dydaktycznej	138
10. Podręczniki szkolne	139
11. Uwagi metodyczne	140
Bibliografia	142
 CZĘŚĆ III. SKŁADNIKI PROCESU KSZTAŁCENIA 	
Rozdział X. Uczeń	144
1. Psychologiczne podstawy kształcenia	145
2. Stadia rozwoju psychofizycznego uczniów a proces kształcenia	148
3. Uczeń jako podmiot i partner w procesie kształcenia	150
Bibliografia	152
Rozdział XI. Nauczyciel	153
1. Kwalifikacje ogólne i zawodowe	154
2. Zadania dydaktyczno-wychowawcze	155
3. Tendencje rozwojowe edukacji a kształcenie nauczycieli	156
4. Kształcenie nauczycieli: postulaty i tendencje reform	158
Bibliografia	160
Rozdział XII. Treść kształcenia	161
1. Cele a treść kształcenia i wychowania	161
2. Dylematy dotyczące doboru treści kształcenia	163
3. Aspekty metodyczne i strukturalne	166
4. Plany i programy nauczania	168
5. Pedagogiczne koncepcje doboru treści kształcenia	170
Bibliografia	176
Rozdział XIII. Szkoła	177
1. Geneza i znaczenie nazwy „szkoła”	177
2. Rozwój szkoły	179
3. Krytyka szkoły	181
4. Krytyka krytyki	185
5. Główne koncepcje przebudowy szkoły	187
6. Szkoła przyszłości	192
Bibliografia	193

CZĘŚĆ IV. DYDAKTYCZNE PROBLEMY WSPÓŁCZESNOŚCI

Rozdział XIV. Niepowodzenia szkolne	196
1. Rezolucja Rady Ministrów edukacji Unii Europejskiej	196
2. Ranga problemu	198
3. Finansowe i strukturalne uwarunkowania niepowodzeń szkolnych	199
4. Przyczyny i sposoby walki z niepowodzeniami szkolnymi w zachodnioeuropejskim piśmiennictwie pedagogicznym	200
5. Próba odniesienia głównych tez Raportu do badań rodzimych	206
6. Szkoła skutecznie zwalczająca niepowodzenia szkolne – wnioski	207
Bibliografia	211
Rozdział XV. Dydaktyczne aspekty równości szans edukacyjnych	212
1. Wyrównywanie startu szkolnego dzieci	212
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów	214
3. Równość szans edukacyjnych a doktryna kształcenia	216
Bibliografia	219
Rozdział XVI. Próba dydaktycznego bilansu XX wieku	220
1. „Stulecie dziecka” i nowego wychowania	220
2. Wiek raportów edukacyjnych	221
3. Stulecie szkolnej eksplozji i krytyki szkoły	225
4. Wiek paradoksów oświatowych	226
5. Stulecie szczytnych haseł	228
6. Wiek kontrowersyjnych dyskusji	229
Bibliografia	230
Indeks nazwisk	231